

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

8. številka.

MARIBOR, dne 29. januarja 1925.

59. letnik.

Kmet, pomagaj si sam!

(Iz kmetskih krogov.)

Tako kriči dan na dan »Kmetijski list« in na naslovni strani ima celo debelo tiskan ta izrek. V sedajni volilni borbi se te besede tisoč- in tisočkrat ponavljajo in vsak slabostojni priganjač trobi v tem smislu, kakor da si mi kmetije ne bi znali sami pomagati. Jaz pa pravim, da si znamo mi kmetije prav izvrstno pomagati in da nič ne rabimo Puoljevih, Žerjavovih ali Pivkovih izdajalskih nasvetov in preznih denč »Kmetijskega lista«, ali kakega drugega liberalnega mežača. Evo nekaj primerov!

Pred 20 in 30 leti nam je šlo trdo za denar, kakor bo to potrdil vsak starejši kmet in v vsakem okraju je živel kak kmetSKI oderuh, ki je dajal denar na visoke obresti ter zahteval še razun tega za »dobroto« kako debelo svinjo ali voz drv na leto. Teh oderuhov smo se mi kmetje rešili na pravi lep način. Na podlagi Krekovih idej in s pomočjo domače duhovščine smo si ustanovili posojilnice, ki so nam dajale in nam še dajajo v sili denar po nizki obrestni meri. V vsaki furi že imamo posojilnico, na tisoče jih je in vse vodi naša kmetška roka. Ali si ne pomagamo sami, ali se ne podpiramo med seboj, kakor to velela krščanska ljubezen?

Seveda so te naše posojilnice trin v peti raznim oderu-
liom, liberalnim špekulantom, trgovcem, krčmarjem in me-
sarjem, ki bi radi obogateli. Keliko kmetskih sotrpinov so
tjo rešile naše posojilnice iz njihovih krempljev in pred
sodnijskim bobnom! Zato razumemo tudi sovraštvo, s ka-
terim spremljajo ti ljudje naše gospodarsko delovanje, in
razumemo napor, da bi zmešali naše vrste. Toda naše
kmetijske vrste stojijo kakor zid, in z ljubeznijo in ljudomilo
podporo hočemo pridobiti še one zaslepljene brate, ki š-
danes sledijo liberalnim klicem in vidijo v delovanju SLS
svojo sovražnico. Začeli smo delati, ko še o »Kmetijskem
listu«, Puclju, »Jutru«, Žerjavu, Pivku in »republikancu«
ni bilo ne duha in ne sluha.

Mi kmetje si bomo že sami pomagali! V vsakem okraju
bomo imeli nakupovalne in prodajalne zadruge pod različ-
nimi imeni, ki zbirajo naše pridelke za skupno prodajo in
kupujejo naše potrebščine na veliko, da pride ceneje, ter
že razdeljujejo brez oderuškega dobička med posameznike.
Sveda smrdi ta kmetjska samopomoč liberalnim trgovcem
in mešetarjem, ker ostane marsikateri dinar namesto v
njihovem — v kmetškem žepu. Svet gre naprej in tudi na-
še gospodarske organizacije se bodo izpolnile. Na pod-
lagi krajevnih posojilnic se je ustanovila vzorno delujoča
denarna centrala: Zadruga zveza. Tako bo šlo naprej!

Naši liberalni in samostojni »prijatelji«, ki sami nič ne delajo, nič ne ustvarjajo, ampak samo kričijo prazne fraze v svet, pa nam šepečejo pri vsaki priliki na uho: »Tako bi moralo biti, takol! Kako bi naj bilo, to sami tudi vemo; kako si želimo imeti, ni treba pouka, toda po kateri doseg, kivi poti naj pridemo Slovenci do zaželenega cilja, tega pa nam naši »prijatelji« ne povedo. Zakaj ne? Ker tega sami ne vedo in ker se jim gre samo za politično spletkarstvo in hujskarstvo. Ker nam torej ne morejo dati nobenega pametnega nasveta za boljše bodočnost, jih ne bomo več poslušali in magari bodo kričali zadnje dni svojega življenja kakor turški derviši na svojih slokih minareti.

Mi slovenski kmetje bomo delali naprej na podlagi gospodarskega programa in započete delo v okviru naše stranke SLS. Zato bomo tudi vsi volili v prvo škrinjico in magari se naši redki samostojni in liberalni »prijatelji« razpočijo od jeze. Pomozi Bog!

Vinogradnikom in viničarjem.

Jugoslavija je vinorodna država, ker ima v srednjih letinah nad milijon hl vina za izvoz. Od vinogradov živi na milijone ljudi in mnogim je vinograd edini vir dohodkov. Naši viničarji bi morali iti s trebuhom za kruhom, kakor pravi pregovor, ako bi propadli vinogradi. Vinogradi pa bodo začeli propadati, ako ne bo izvoza vin. Kako pusto bi izgledali naši vrhovi in bregovi, ako jih ne bi dičel več kras vinske trte. Od vinskega izvoza v druge države je odvisen obstoj ali pogin našega vinogradništva. V prvi vrsti bi prišla za izvoz v poštev Nemška Avstrija, ki je že od nekdaj navajena na naša vina, potem Čehoslovaška in Švica, pozneje Poljska, Rusija in druge severne države. S pametno in miroljubno gospodarsko politiko bi se dalo marsikaj doseči na podlagi trgovskih pogodb. Razun prejšnje, samo tri mesece trajajoče vlade, pa žalibog nismo imeli v kmetijskem ministrstvu moža, ki bi se resno pobrigal za interese našega vinogradništva.

Pri sklepanju trgovske pogodbe z Italijo pod PP režimom se je samo energičnemu nastopu Jugoslovanskega kluba zahvaliti, da ni prodrla italijanska zahteva po neograničenem uvozu italijanskih vin v našo državo.

(Liberalni kandidat in nosilec liste dr. Pivko, bi seveda že iz prijateljstva do Italijanov dopustil uvoz italijanskih vin. — Op. ur.) — S tem bi bilo seveda naše

vinogradništvo uničeno, ker producirajo Italijani vsled svojih ugodnih podnebnih razmer vino po taki ceni, da bi bila od naše strani vsaka konkurenca izključena. — Italijani bi nas preplavili s svojim cenejšim vinom.

Ko pa je poslal zadnjič Jugoslovanski klub nekaj svojih članov v vlado, ter je zasedel stolec kmetijskega ministrstva dr. Kulovec, poznavajoč težnje in težki položaj vinogradništva naše države po preobratu, je sklical takoj anketo vinogradnikov in vinskih trgovcev Jugoslavije v Beograd, rekoč: Prosim, da mi izrazite svo je želje in predloge. Resolucije, ki so bile sklenjene na tej anketi so znane javnosti, kakor tudi mogočni klic vinogradnikov: Poskrbite za izvoz, izvoz, izvoz in znižajte prevozne tarife! Minister Kulovec je obljubil storiti vse, kar je v njegovi moči.

Pod ministrovanjem dr. Kulovca so se začela trgovska pogajanja z Nemško Avstrijo, najbližje odjemalko naših vin. Zato je poslal ta minister na pogajanja domačega vinogradnika kot eksperta, da predloži delegaciji zahteve vinogradnikov, in študira nove razmere v Nemški Avstriji glede plasiranja naših vin. Trgovska pogajanja še niso zaključena, žalbog pa je padla tista vlada, ki je skrbela za interese vinogradništva. PP. vlada pa še niti ni ganila z mezinem za korist našega vinogradništva. Vinogradniki in viničarji! Kdor želi napredek našega vinogradništva, bo vrgel 8. februarja svojo kroglico v prvo škrinjico. Vinogradnik.

Še navodila za volitve.

14 SKRINJIC, A SAMO ENA JE PRAVA!

Na vseh voliščih bo 8. februarja 14 škrinjic. Da se od naših volilcev ne bo kdo zmotil, naglašamo še enkrat da je samo ena »ta prava«, to je

PRVA SKRINJICA.

Če bo pred volilnim dnevom, ali na dan volitev kdorkoli govoril kaj drugega, vedite, da laže! Samo prva škrinjica je naša in nobena druga! Ne verujte nasprotnikom, ne njih plakati, ne njihovim časopisom. Mi imamo sodniško potrdilo, da je prva škrinjica naša, že v rokah. Nihče tega spremeniti ne more in ne sme!

Povejte to vsem našim volilem!

VOLILCI, POJDITE Z ONIMI, KI BODO ZMAGALI!

Po volitvah bodo naši nasprotniki hodili s kislimi obrazi. Gotovo je, da bo naša Slovenska ljudska stranka ostala zmagovalka. Nobena stranka nima tako sprtno organizirane svoje vrste, kakor naša. Vsaka vas, vsaka župnija, vsak okraj tekmuje, da bi dosegel čim več glasov za prvo škrinjico. Dne 8. februarja bo število naših glasov tako veliko, da se bo Pivkovim demokratom in Ravnikovim radikalom, kar zavrtelo po glavi.

Kdor hoče biti med zmagovalci, ta pojde 8. februarja z nami. Zivela naša zmaga! Zivijo prva, zmaga-
loča škrinica.

ZAUPNIKI IN ŽUPANI, POZOR!

Dobivamo poročila, da okrajna glavarstva še niso izročila občinam, kjer je določeno volišče, vseh 14 volilnih škrinjc in tudi ne dovolj volilnih kroglic; namreč toliko, kolikor imajo vse občine tistega volišča volilcev. Ko boste gg. župani ali zaupniki čitali te vrste, pojdite takoj osebo na Vaše okrajno glavarstvo. Zahtevajte tam, da Vam dajo dovolj škrinjc in dovolj kroglic. Če na kakem volišču ne bi bilo 14 škrinjc, je volitev neveljavna. Morda nasprotniki nameravajo delati take protizakonitosti. Ako glavarstvo neče dati dovolj kroglic in škrinjc, brzojavite takoj Tajništvo SLS v Mariboru. Pazite, strogo pazite na vse to!

KJE BOMO VOLILI?

Vsak volilec voli dne 8. februarja na tistem volišču, kamor je dodeljena občina, v kateri je vpisan kot volilec. Prosimo naše zaupnike in agitatorje, da razglasijo po vseh občinah, na katerem volišču volijo posamezne občine. Volilec, ki se je v zadnjem polletju preselil v drugo občino, voli tam, kjer je vpisan.

Občinski uradi morajo razglasiti na občinski deski, kje se nahaja volišče.

Na vseh voliščih je škrinjica naše stranke SLS — prva!

KAJ BO, ČE BO 8. FEBRUARJA SLABO VREME?

Če bi nastopilo dne 8. februarja slabo vreme, sneženi zameti in mraz, kaj je storiti našim volilcem? Ne d o m o stati!! Naj bo vreme, kakoršnokoli, p ojdite vsi na volišče! Vsi d o zadnjega! Če bodo sneženi zameti, kar bi bilo najhujše, napravite fantje in mošje, pa tudi ve, zavedna dekleta, goz k vsaki hiši, kjer so volilci. N a p r e zite konje in vprežno govedo v sani ter r a p e-

ljite volilce, ki ne morejo hoditi, na volišče! Zavedni pri-
staši, agitatorji, organizirajte po vseh krajih takol Blizu
volišč pa pripravite tople sobe, kjer si bodo starejši
volilci segreli mrzle ude.

Prosimo Vas, napravite tako! Vsak glas naših volilcev je za našo pravično stvar leto zlate vreden!

INVALIDI, POMAGAJTE, DA BO TUDI ZA VAS ZMA-
GALA PRAVICA!

Naša Davidovič-Koroščeva vlada je bila tista, ki je predložila pravičen invalidski zakon. Po njem bi invalidi v Sloveniji prišli do tega, kar jim gre. Meseca oktobra bi bil zakon v parlamentu sprejet in od leta 1925 bi invalidi in njih famelije dobile res tudi denar, ki ga slovenski davkoplačevalci plačujemo kot invalidski davek. Ali kdo je bil, ki je preprečil, da Davidovič-Koroščeva vlada ni mogla tega zakona izpeljati? Ravno Pašičeva radikalna in Zerjavova demokratska stranka. Ker smo stopili korupcionizem na prste, so Pašičevci in Pribežičevci našo pravično vlado s pomočjo »višjih«² vrgli. To so krivci Vaše nesreče! Pašičevi, Pribežičevi, Zerjavovi in Pivkovi ljudje Vam ne bodo nikdar pomagali.

Tedenske novice.

Župani lenarčkega okraja, pozor! Žerjavov advokat dr. Milan Gorišek se je polastil okrajnega zastopa in okrajne hranilnice. Mož je tako zagrizen nasprotnik krščanskomislečih mož in naše krščanske Slovenske ljudske stranke, da kuha jezo in se hoče masčevati nad župani, ki niso njegove stranke. Pri Sv. Ani v Slov. goricah je že poskusil, da bi strmoglavil župana občine Ščavnica. Pripeljal se je z nobel avtomobilom k Sv. Ani in je zahteval od župana g. Krambergerja, da mu pokaže občinsko blagajno. Ker imajo naši župani vse v redu, posebno občinski denar, je moral dr. Gorišek oditi z dolgim nosom. Vse je bilo v redu. Nato se je advokat dr. Gorišek izjavil: »Ti prokleti klerikalci, ne morem jim do živega!« Zapomniti si je treba, da daje veliki župan dr. Pirkmajer liberalnemu advokatu dr. Gorišku pooblastilo, da vohuni po občinskih pisarnah. V celem lenarčkem okraju Gorišek nima niti 5 odstot. ljudi na svoji strani, a si lasti take pravice. Po 8. februarju bomo govorili drugače. Gorišek in Pirkmajer bosta debelo gledala. Iz masčevanja nad krivico, bo vse pošteno ljudstvo glasovalo s Slovensko ljudsko stranko in dalo svoje kroglice v prvo škrinico!

Nekaj novic iz občine Jesenici pri Račah. Tudi pri nas smo imeli dobro obiskano shod Pašičeve stranke. Poslušalcev je bilo polno natisnjena dvorana slavno znane Jelšekove hiše, bilo jih je namreč po številu celih osem, pa še od teh mislim, kakšnih pet od SLS. Torej samotrije so bili na radikalnem limu: naš slavni župan Jelšek in še dva druga. Advokat dr. Ravnik jim je na srečo polagal velike zasluge Pašičeve vlade in jim odkrival že vnaprej zasluge, ki jih misli še pač ta vlada deliti ubogemu ljudstvu, da ga spravi še namreč na višjo stopinjo nezadovoljnosti. Omenil je tudi, da v njegovi stranki tudi ni vse v redu, da imajo veliko gnilobe v njej, ki bi jo morali z vilami in lopatami skidati iz svoje srede. Vsi poslušalci so obžalovali dr. Ravnika, da se muči s svojim govorom, ker pri nas bode slabo izkupil, mi smo že vedeli pred prihodom Ravnika, v katero škrinjico moramo vreči kroglice. Obžalovali smo tudi našega slavnega župana, da je moral pripraviti gospodu Ravniku in njegovim štirjim spremljevalcem južino. Za enkrat misli, zadostuje, če se še pa spet priredi kak lep shod pri našem vrlom županu: bodemo pa poročali, da boste spoznali, da tudi Jesenčani vemo, v katero škrinjico bodemo metali kroglice. Omeniti še moramo, da si bode naš slavni župan Jelšek moral dobiti koncesijo, da bodo njegovi otroci in otroci njegovih prodajalci Prepeluhove koledarčke.

Volilni teater na Polensaku. Zadnjo nedeljo, dne 25. ja
nuarja, smo se Polensani prav pošteno in zastonj zabavali
na volilnem teaterju, ki nam ga je preskrbel znani slabo-
stojni agitator in harmonika-fabrikant Vinko Simonič. Prej
štirimi leti smo enkrat čitali v »Gospodarju«, da hrani nek
hrib pri Sv. Urbanu osmi čudež sveta. In Polensani smo
bili tako srečni, da smo videli ta osmi čudež tudi pri nas.
Z njim je bil tudi nek Knez iz Zagorec od Sv. Lovrenca v
Slov. gor., ki je kazal svoje strašno žuljaste kmečke roke,
da so navzočim zborovalcem kar od strahu vstajali lasje po
koncu. Udeležba je bila bolj pičila in še teh je bilo polovico
pristašev SLS in nekaj pristašev drugih strank. Pravzaprav
je g. Simonič imel le štiri svoje verne in ti so bili: gostil-
ničar Joško Lah, posesinik Anton Majcen in Joža Mrak iz
Zasavov ter Vinko Majcen iz Bratislavec, dobro znani de-
nuncijant naših fantov vojakov iz leta 1923. Govornikoma
Knezu in Simoniču so navzoči tako krepko in hudomušno
ugovarjali, da sploh nista mogla nič govoriti in je Knez
moral čitati neko brošuro o češkem kmečkem pokretu Slo-